Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan:
MinBZK

Via:
SG BZK

Van:
PDGAIVD

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Datum
4 augustus 2026

Ons kenmerk
a4104f90-or1-1.1

Opgesteld door
AIVD/CS

Samengewerkt met

Bijlagen
3

nota

Beslisnota beleidsreactie op CTIVD-rapport nr. 85 over de toepassing van het filterkader bij OOG-interceptie

Aanleiding
Bij brief van 9 december 2025 heeft de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) medegedeeld onderzoek te doen naar de inzet van onderzoeksopdrachtgerichte (OOG) interceptie door de AIVD en MIVD. Dit onderzoek bestaat onder andere uit drie thematische onderzoeken naar aspecten van de OOG-keten. Het eerste deelonderzoek ziet op het filterkader dat bij OOG-interceptie wordt toegepast. Het rapport dient, voorzien van een reactie van de betrokken ministers, aan de Eerste en Tweede Kamer te worden aangeboden. Hiertoe is de bijgevoegde beleidsreactie opgesteld. Het rapport is op 21 juli 2026 aan u aangeboden en dient binnen 6 weken, uiterlijk 1 september 2026, aan de Kamers te worden gezonden. Hiermee wordt het tevens voor het IVD-debat van 3 september 2026 verzonden.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd in te stemmen met de beleidsreactie en verzocht deze te ondertekenen. De brief wordt gelijktijdig aan de minister van Defensie voorgelegd.

Kernpunten
- Het rapport van de CTIVD is overwegend positief en de diensten herkennen zich in het geschetste beeld.
- Uit het rapport komt duidelijk naar voren dat de diensten gecontroleerd en adequaat de Tijdelijke wet onderzoeken AIVD en MIVD naar landen met een offensief cyberprogramma, bulkdatasets en overige voorzieningen (Tw) hebben geïmplementeerd. Met de inwerkingtreding van de Tw hebben de diensten extra aandacht besteed aan het opstellen van compliancekaders, (het opzetten van) monitoring en het actief ondervangen van incidenten.
- De CTIVD stelt geen onrechtmatigheden vast. Wel is een aantal onzorgvuldigheden geïdentificeerd en worden aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn in lijn met de verwachting van de diensten en met een deel is reeds aan de slag gegaan. Voor de overige aanbevelingen worden maatregelen getroffen. De aanbevelingen worden dan ook volledig overgenomen.

- De eerste twee aanbevelingen zien op het implementeren van een werkwijze waarin definities consistent worden gebruikt, ook in toestemmingsverzoeken, en daarmee niet contextafhankelijk te zijn. De diensten achten het ook van belang dat definities consistent worden gebruikt. De diensten zijn op dit moment bezig met het actualiseren van bestaand beleid op dit onderwerp, waarin ook definities verder worden verduidelijkt.
- Een andere aanbeveling van de CTIVD houdt in dat moet worden verduidelijkt wat wordt verstaan onder een vier-ogen-controle. De diensten hanteren reeds een compliancekader dat een overzicht geeft van de filterkaders om de uitvoering en interne controle te faciliteren. Middels dit kader zullen de diensten de uitvoering van de controles zodanig borgen dat ook de juridische reikwijdte van de filters adequaat wordt getoetst.
- Tot slot beveelt de CTIVD aan om een werkwijze te implementeren die rekening houdt met wijzigingen in gegevensstromen. Aan deze aanbeveling wordt opvolging gegeven door een werkwijze op te stellen waarin de werking van filters kan worden gecontroleerd. Daarmee kunnen eventuele wijzigingen in gegevensstromen tijdig worden ondervangen.

Toelichting

Achtergrond

- OOG-interceptie kenmerkt zich door een zekere mate van inherente ongerichtheid waarmee gegevens worden verzameld. Het is een voor de AIVD en MIVD zeer belangrijke bevoegdheid.
- Bijgevoegd rapport is het eerste van drie deelonderzoeken naar de inzet van OOG-interceptie door de diensten en ziet op de toepassing van het filterkader. Het tweede deelonderzoek ziet op de toepassing van *leads* en selectoren (de andere stappen in het proces van datareductie) en naar verwachting ziet het derde deelonderzoek op de functiescheiding.
- De CTIVD zet diens onderzoek in september voort. Het is vooralsnog onbekend wanneer de resterende onderzoeken worden afgerond.

Juridische overwegingen

- De CTIVD heeft in het verleden verschillende rapporten over OOG-interceptie geschreven.
- Zo gaat rapport nr. 63 over de toepassing van filters bij OOG-interceptie, rapport nr. 64 over de toepassing van selectie van de met OOG-interceptie verworven gegevens en nr. 75 over inzet van OOG-interceptie op de kabel. Naar aanleiding van de bevindingen in rapport nr. 75 heeft de CTIVD over de periode december 2021 tot en met november 2022 verscherpt toezicht gehouden op de inzet van kabelinterceptie. Met het beëindigen van het verscherpt toezicht heeft de CTIVD wel aangegeven het overleg met de diensten over kabelinterceptie voort te zetten en het onderwerp actief te blijven monitoren.
- Op grond van de Wet op de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten (artikel 113, vijfde lid) geldt een termijn van 6 weken voor aanbieding van het rapport, voorzien van een beleidsreactie, aan de beide Kamers. Het rapport is aan u aangeboden op 21 juli 2026, dus de uiterste datum voor verzending is 1 september 2026.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
N.v.t.

Bijlagen

- Beleidsreactie aan de Eerste Kamer op CTIVD rapport nr. 85 over de toepassing van het filterkader bij OOG-interceptie
- Beleidsreactie aan de Tweede Kamer op CTIVD rapport nr. 85 over de toepassing van het filterkader bij OOG-interceptie
- CTIVD rapport nr. 85 over de toepassing van het filterkader bij OOG-interceptie